

## Kurs I sortval

Vi planerar vår odling under januari månad, vi tar hänsyn till hur fjolåret såg ut och vad våra kunder har för önskemål. Vilken sort vi väljer av respektive gröda beror mycket på hur många dagar den kräver för att gå fram. Men även smak, form och lagringsduglighet. Olika sorter går olika på olika gårdar, därför behöver man prova sig fram och se hur det fungerar i de egna odlingarna. Planering under vintern är viktig och det är bra att vara ute i god tid för att få de sorter man vill ha och i rätt tid. Det är även viktigt att följa upp odlingen under säsong, viktigt men inte alltid så lätt att ta sig tid för dokumentation under en intensiv tid. Ju bättre du förbereder dig själv under vintern ju lättare blir det att följa upp odlingen. Märk gärna upp de olika sorterna med skyltar i odlingen, tänk på att dessa skyltar ska klara eventuell mekanisk o-gräs reglering.

### Exempel Morot

Vi vill kunna leverera morötter så tidigt som möjligt samtidigt vill vi ha sorter som klarar inlagring. Ju fler dagar sorten har dess bättre lagringsförmåga.

Vi väljer då som den tidigaste sorten Napoli 91 dagar vilken sås så tidigt som möjligt men gärna v 19 - första veckan i maj. 91 dagar är 13 veckor vilket betyder att morötterna teoretiskt sett är klara för sked v32 - första veckan i augusti.

Vi sår även av Napa på 107 dagar och Bangor 111 dagar och Naval 116, dessa är höstsorter som kan klara lagring något bättre än Napoli. De behöver dock vara sålda innan jul för att undvika allt för stora lagringsförluster, vilka uppstår främst av bomullsmögel.

Den sena sorten vilken ska lagras in till vårsidan är hos oss Nerac på 130 dagar. Den har vi av erfarenhet sett att klarar inlagring bäst.

Att tänka på när man väljer morotsort -

Tidighet - ska du sälja som färsk eller som lagringsmorot?

Blast - hur växer blasten? viktigt att den är kraftig och håller för skörd, och täcker undan för o-gräs. Även viktigt om du ska knippa moroten.

Smak - odla bara goda morötter!

Tänk på att du ska kunna sälja det du producerar! sår du för mycket för tidigt riskerar morötterna bli för stora, särskilt om du ska packa i påse och särskilt om du inte har möjlighet att lagra in i kylda lager.

Det varierar mellan sorter om det finns ekologiskt frö, dock alltid o-betat.

För palsternacka och rödbeta resonerar vi på liknande vis.

### Exempel Kål

Kålen dras upp på gården i likhet med alla övriga planterade grödor. Vi sår den första vitkålen v 15 den andra veckan i april. Plantorna står i regel 21 dagar i växthuset, vi strävar efter en temperatur på 15 grader nattetid och strax över 20 grader dagtid innan luckorna öppnar för luftning, en del frön får sämre groddbarhet vid för höga temperaturer - särskilt sallat. Efter ca 21 dagar tas plantorna ut för att härdas i det kyligare klimatet innan plantering i fält. Avhärdning och plantering sker i regel samma vecka.

Kål vill vi skörda och leverera under så lång säsong det går, därför har vi både tidiga, snabba sorter och sen för inlagring.

Parel 61 dagar har vi haft i många år, den är snabb och skördas så tidigt som i slutet av juni kring v 27. Den är mjuk och gles som färsk kål ska vara och mycket god i smaken. Den växer dock nära jorden och kan om den står för länge få röta i de nedre delarna av huvudet. Farao 63 dagar och

Amazon 74 dagar är andra sorter som vi planterar. Amazon planteras vid tre tillfällen med en veckas mellanrum. Perfecta 85 dagar och Reaktion 115 dagar är senare sorter för hösten. Vissa år är höstkålen slut vid slutskörd andra år har vi lagrat in den i någon månad. Sena sorter är Expect 137 dagar, Lennox 140 dagar och Impala 145 dagar. Dessa sorter lagras vi in under vinter för att sälja på vårkanten. Ju fler dagar den får växa ju bättre lagringskvalitet. Det är även viktigt att kålen hinner växa klart och mogna av innan slutskörd, den ska likna en skallig gubbe på gässen och vara hård och rund. Frosten är dock farlig om det blir för kallt angrips de yttre bladen gärna av svampar under inlagring. Det är även av yttersta vikt att man vid skörd hanterar kålen mycket försiktigt! som om det vore ägg! varje skada i de yttre bladen blir inkörsportar för mögelangrepp.

#### Exempel Blomkål och Broccoli

Blomkål Chambord 72 dagar sår vi 4 omgångar av med start v 16. De första 4 omgångar sås och planteras med två veckors mellanrum medan de 2 sista sås och planteras med en veckas mellanrum. Detta då dagarna blir kortare under hösten så det krävs längre tid för den sista omgången att växa fram. Aviso planterar vi 3 omgångar av.

Vid kallt väder kan både blomkål och broccoli kan stanna upp i tillväxt för att sedan sätta fart vid varmare väder, detta kan göra att två omgångar planterande med två veckors mellanrum går ihop och blir skördemogna vid samma tillfälle vilket resulterar i dubbelt så mycket produkt som du planerat till försäljning.

Broccoli ligger på samma veckor som blomkål,

Kuba och maraton 70-75 dagar är tidiga och Parthernon 75-80 dagar en senare sort. Det är alltid riskfyllt för oss att plantera de sista omgångar då vi riskerar att det inte går fram.

Växtföljd

Havre med vall

vall - förstaskörd putsas, andra skörd ensileras i balar till gårdens får. Återväxt blir bete till lamm.  
Vallen bryts på hösten

Potatis - tidig

kål

Morötter - tidiga

potatis tidig

havre insådd

vall

Palsternacka rödbeta och sena morötter

### **Alternativ I**

Havre

morötter sena + palsternacka + rödbeta

Potatis - Sen

Kål

Havre med insådd

vall

Potatis med råg som fånggröda

Morot tidig, sallat, fänkål, lök

### **Alternativ II**

Havre

Vall

F-potatis med fånggröda

Tidiga morötter

Kål

Havre

Sena morötter P-nacka och r-beta

Vinter potatis

## **Alternativ III**

Havre

Vall bryts på hösten

Kål

Tidiga morötter sallat fänkål mangold mm

Färsipotatis med fånggröda

Havre

Sena morötter P-nacka och r-beta

Vinter potatis